

NOVÉ ZPŮSOBY PRÁCE ŠTÁBŮ A NOVÉ DRUHY DOKUMENTACE

Plukovník Ludvík Varvařovský

Marxisticko-leninská teorie nás učí, že zákony a zásady vedení boje a operace nejsou něco stálého. Vojenství se neustále rozvíjí a v duchu tohoto rozvoje se pochopitelně rodí zcela nové podmínky a tím i způsoby přípravy a vedení jak boje, tak i operace. Tato skutečnost si ovšem vynucuje nejen novou organizační strukturu jednotek a štábů, ale i novou, podstatně pružnější práci štábu.

Teorie a praxe vojenství si vyžadují, aby mezi vybavením vojsk bojovou technikou, mezi způsoby vedení boje, organizací vojsk a štábů a organizační práce štábů byl vždy úplný soulad.

Existence atomových a thermonukleárních bojových prostředků ve výzbroji našich armád nejenže nezměrně upevňuje naši obranyschopnost, ale klade nám také za povinnost umět účelně a včas těchto zbraní používat a jejich použití ke splnění daného úkolu vhodně plánovat.

Zároveň nám existence těchto zbraní v rukou našich nepřátel ukládá povinnost mistrovsky zvládnout všechny druhy bojového a operačního zabezpečení, abychom dovedli před nepřítelem utajit své záměry a abychom vojska uchránili zbytečných ztrát.

Protože se v otázkách použití zbraní hromadného ničení, v ochraně proti nim a v otázkách všestranného bojového a operačního zabezpečení musí kromě vůle velitele projevit především organizační práce štábu, považují za účelné zmínit se o některých nových způsobech v práci štábů, při čemž chci pozornost čtenářů obrátit na tři hlavní otázky:

- příprava rozhodnutí velitele,
- nové formy štábní dokumentace,
- složení štábů, především operačních oddělení.

1. Všimněme si nejdříve některých nových požadavků na rozhodnutí velitele. Při svém rozhodování pro operaci, a to jak při základním rozhodnutí, tak i při rozhodování v průběhu operace, musí velitel armády vzít v úvahu možnosti atomových zbraní vyčleněných na operaci, podmínky jejich použití a také nutnost co nejvíce využít následků atomových úderů všemi druhy vojsk armády. Kromě toho musí mít na zřeteli možnost nepřátelského atomového úderu a musí stanovit opatření ke zmaření tohoto úderu a k protiatomové ochraně vojsk. Největší snahou velitele armády při rozhodování musí být zabezpečit utajení přípravy operace a dosáhnout překvapení při zahájení útoku.

Proto dříve, nežli velitel armády formuluje svůj zámysl, bude účelné, aby s náčelníkem štábu, s náčelníkem operačního oddělení, s náčelníkem průzkumu, s velitelem dělostřelectva a s představitelem letectva rozebral a ujasnil v podstatě čtyři otázky:

a) Jakými prostředky hromadného ničení nepřítel disponuje, kde má tyto prostředky rozmístěny, kolik jich bylo již zjištěno a kde.

Z tohoto rozboru budou vyplývat úkoly pro průzkumné orgány pozemní i vzdušné, jimž nutno určit, kde a co najít. Při stanovení úkolů jednotlivým druhům průzkumných orgánů je třeba mít na paměti, že nepřítel

atomové dělostřelectvo rozmisťuje 20 až 30 km od předního kraje, odpalovací základny »NIKE« (někdy i »CORPORAL«) 50 až 60 km, hlavní odpalovací základny »CORPORAL« 80 až 100 km, letiště atomového letectva 400 až 500 km a sklady atomových zbraní ještě hlouběji. Je pochopitelné, že velitel armády s hlediska operačně taktického bude mít zájem především na taktické a bližší operační hloubce, t. j. na cílech rozložených do 150 až 200 km od předního kraje, a podle toho bude dávat buď konkrétní úkoly svému náčelníku průzkumu nebo bude klást požadavky na štáb frontu. Je však nutné aktivovat všechna opatření a soustředit všechny síly a prostředky, aby bylo zabezpečeno, že se u nepřítele zjistí všechny zbraně a základny, které v jeho sestavě jsou, protože úspěchu v operaci můžeme dosáhnout jedině tehdy, zjistíme-li alespoň 50% nepřátelských prostředků hromadného ničení.

b) Druhou otázku, kterou musí velitel armády řešit, je otázka, kdo tyto zjištěné prostředky bude ničit a jakým způsobem. Protože část úkolů budou vždy plnit prostředky frontu, musí velitel armády určit, které ze zbývajících nepřátelských zbraní hromadného ničení bude ničit vlastním a přiděleným dělostřelectvem, které podporujícím jej letectvem, kdy časově toto ničení uskutečnit a jaké množství přidělených atomových a raketových (po případě i jiných) prostředků k tomu použít.

c) Třetí otázkou, kterou se velitel bude zabývat, je problém, jak zmenšit následky možného nepřátelského úderu.

Z rozboru tohoto problému musí vyplynout opatření pro rozptýlení vojsk, střídání prostorů soustředění a vyčkávacích prostorů, ženijní budování v těchto prostorech a ve výchozím prostoru, jaká opatření učinit k maskování v dosavadních prostorech, kdy a jak zaujímat nové prostory, jaké klamné přesuny provádět. Vzhledem k tomu, že lhůty na přípravu operace nikdy nebudou dlouhé, naopak budou co možná zkracovány na nejmenší míru, je třeba s hlediska ženijního budování dávat jen takové úkoly, které jsou vojska skutečně schopna v dané době a danými prostředky splnit. To, co vojska provést nemohou, nenařizovat, nýbrž chránit je maximálním možným rozptýlením a při tom využívat všech výhod, které skýtá terén pro ochranu a ukrytí vojsk.

d) Poslední otázkou, kterou musí velitel armády v souvislosti s těmito problémy řešit, je otázka, jak likvidovat následky nepřátelského napadení. Z rozboru této otázky musí vyplynout nařízení, jak doplnit ztráty, kde a jaké zasadit zálohy, které prostředky mít připraveny k okamžitým odvetným úderům na nepřátelské prostředky hromadného ničení, jaká jiná opatření provést k odstranění následků nepřátelských úderů.

Výslednicí těchto úvah musí být rozhodnutí velitele armády, v kterém určí,

- co nutno považovat za hlavní cíle vlastního atomového úderu;
- jakými prostředky a jakým způsobem tyto cíle ničit;
- jak nejlépe vojsky využít těchto vlastních úderů;
- jaká opatření učinit k ochraně vojsk a k odstranění následků.

Hlavními cíli vlastních atomových úderů budou palebná postavení, odpalovací základny a sklady nepřátelských atomových zbraní, nepřátelské zálohy a z nich především tankové a obrněné divise, hlavní uskupení dělostřelectva, radiolokační zařízení a velitelská stanoviště.

Závěrem k této stati můžeme tedy říci, že dnes nebude první částí velitelova rozhodnutí určení směru hlavního úderu a úseku průlomů, nýbrž především určení hlavních cílů pro vlastní atomové údery a určení prostředků k jejich ničení. Teprve potom formuluje velitel armády ostatní části svého zámyslu a dává úkoly svazkům a druhům vojsk.

2. Na základě tohoto rozboru může potom náčelník štábu dát přesné pokyny pro plánování operace a operační oddělení a štáby druhů vojsk a služeb mohou neprodleně přikročit ke zpracování nejdůležitější a časově nejnaléhavější dokumentace. Všeobecně k dokumentaci chtěl bych připomenout toto: Ne vždy a ne každý plán je výhodnější sestavovat grafickou formou. Tam, kde je rychlejší a přehlednější místo grafického plánu dělat tabulky, píšeme tabulky na psacím stroji. Přitom se formuláře těchto tabulek obvykle po vyzkoušení dobře hodí na různé případy, a proto je možné dát si je předem natisknout, čímž opět získáme čas.

Tam, kde je výhodnější dělat plán grafický, dělejme grafický, ale i tu je nutné maximálně práci zmechanisovat, a co je možné tisknout, tiskneme přímo na mapu a nekresleme. Tak je možno dát si zhotovit razítka na různé značky atomových prostředků, na značky letadel, stanoviště radiolokátorů, VS, pořádková stanoviště a p.

Toto technické vybavení nám nejen práci podstatně zrychlí, ale zlepší i grafickou úpravu plánu, protože všechny značky budou jednotné.

Jednoduché grafické plány je výhodnější nezpracovávat na mapě, nýbrž kreslit je na průsvitku, kterou pro orientaci doplníme několika nejdůležitějšími orientačními body majícími vztah k plánovaným opatřením. Tím šetříme mapy, zrychlíme práci a získáme větší přehlednost a výraznost plánů.

Je-li nutno ke grafickým plánům zpracovat legendu nebo různé tabulky, děláme je opět na psacím stroji, na plán je však nenalepujeme, nýbrž přiložíme a počet listů vyčíslíme v záhlaví plánu jako přílohy.

Na konec bych chtěl upozornit na tu skutečnost, že se kromě uvedených opatření pro rychlé plánování a šetření časem osvědčuje takový způsob, při němž se hlavní náplň (myšlenka) plánu nakreslí na mapu uhlem, pak se projedná s příslušnými složkami, předloží ke schválení náčelníku štábu nebo veliteli a po jejich rozhodnutí se přes uhlí okamžitě kreslí čistopis.

Plány zpracované tímto způsobem je potom možné zpracovat asi v těchto průměrných časových normách:

— grafický plán operace	6—8 hod.,
— plán radiotechnických opatření	3—4 hod.,
— grafický plán operačního maskování	3—4 hod.,
— písemný plán ochrany proti zbráním hromadného ničení	5—6 hod.,
— grafický plán přeskupení	6—8 hod.

Všimněme si nyní jednotlivých plánů.

a) Grafický plán operace

se zpracovává v podstatě stejným způsobem jako dosud. Na plán kreslíme (napíšeme) z legendy jen cíl operace, operační charakteristiku bližšího a dalšího úkolu armády, sestavu armády, rozdělení posilových prostředků a zá-

kladní poměry sil, t. j. operační poměr a poměr při průlomu taktické hloubky. Vše ostatní, t. j. údaje o materiálně technickém a zdravotnickém zabezpečení, rozdělení přidělených letů na jednotlivé dny operace, rozdělení prostředků hromadného ničení a po případě ještě jiné další údaje píšeme na psacím stroji a připojíme k plánu jako přílohy.

Při zakreslování vlastní situace je třeba pamatovat na to, že často nebude možno zakreslovat svazky armády a zálohy jen tak, jak budou vypadat ve výchozím položení, nýbrž v těch případech, kdy armáda plní jeden úkol a plánuje už další, je třeba zakreslit situaci vojsk armády tak, jak tato armáda skutečně v době plánování vypadá a čárkovane nebo v jiné barvě zakreslit položení vojsk armády, které má být zaujato v okamžiku zahájení nové operace nebo zahájení plnění dalšího úkolu. V takových případech, kdy armáda přechází z obranné operace do útočné operace a částí sil dokončuje na př. ještě ničení obklíčených jednotek nepřítel, musí být v grafickém plánu zachyceno, které síly tvoří úderné uskupení, jak a kde toto uskupení bude rozmístěno, směry jeho úderů, úkoly atd., a zároveň se zakreslí položení a úkoly těch jednotek, které jsou určeny k zakončení obranné operace nebo k likvidaci obklíčeného protivníka.

Při zakreslování situace nepřítel zakresluje nejen to, co je o nepříteli známo v okamžiku plánování, ale i to, co předpokládáme, že nepřítel bude dělat, t. j. pravděpodobný zámysl jeho vedení boje nebo operace. Do plánu pak dokresluje postupně ty údaje, které o nepříteli z různých pramenů získáme.

b) Plán protiradiotechnických opatření je nový plán, který se až do nedávné doby nezpracovával, ale který v dnešní době, kdy veškeré naše snažení musí směřovat k utajení operace a k dosažení momentu překvapení, má mimořádný význam. Plán může být účelně zpracován jak grafickou, tak i písemnou formou. Je-li zpracovatel plánu zručný kreslič, je lépe zpracovat grafický plán; je podstatně dříve hotov než plán písemný.

Plán je vnitřním dokumentem štábu, zpracovává jej operační oddělení v součinnosti se spojovacím oddělením, s oddělením PVO a s ženijním náčelníkem. Plán slouží za podklad k řízení činnosti protiradiotechnických prostředků a k manévrování jimi a k účelnému jich používání v duchu celkového zámyslu operace. Plán je podkladem pro další rozpracování plánů (nařízení) náčelníka spojení pro radiové rušení, náčelníka PVO pro radiolokační rušení, pro ženijního náčelníka pro plánování a provádění radiotechnického maskování.

Pro letectvo a dělostřelectvo je plán podkladem k nařizování úkolů spojení s ničením nepřátelských radiotechnických prostředků a zařízení. Zároveň je tento plán i nedílnou součástí plánu na zmaření neočekávaného nepřátelského napadení zbraněmi hromadného ničení.

Vzhledem k tomu, že považuji za důležité důkladněji rozebrat otázku plánování protiradiotechnických opatření, upozorňuji na samostatný článek, který v tomto čísle Vojenské mysli je věnován výhradně tomuto problému.

c) Grafický plán operačního maskování má v dnešní době, vzhledem k utajení zámyslu operace a momentu překvapení, stejný význam jako předcházející plán. Plán zpracováváme jednoduchou formou, nejlépe na průsvitce, při čemž ty objekty a svazky, které chceme utajit,

kreslíme nejlépe čárkovaně, ty objekty, které naopak chceme úmyslně ukázat nebo které napodobujeme (na př. klamná soustředění, klamná palebná postavení, VS, sklady, mosty a p.), kreslíme plně. Do plánu zakreslíme i klamné přesuny s příslušnými časovými údaji. U každého opatření, kterým chceme protivníka uvést v omyl, napíšeme stručnou legendu a v ní vyjádříme jednotku, která příslušný úkol provede, potřebu materiálu a časové údaje o délce trvání nebo o době provedení.

Podkladem pro zpracování tohoto plánu musí být směrnice frontu pro operační maskování. Avšak i v těch případech, kdy směrnice nejsou vydány, může řadu těchto opatření plánovat štáb armády iniciativně sám, po případě domluvit a sladit některá opatření přímo se štáby sousedních armád.

d) Grafický plán přeskupení

je výhodné zpracovávat přímo na mapu tužkou nebo ještě lépe uhlem a po schválení celkového zámyslu přeskupení přistoupit ihned k překreslení návrhu do čistopisu. Na plán zakreslujeme jen hlavní údaje týkající se vševojskových a speciálních svazků. Drobné údaje (na př. přemísťování různých jednotlivých praporů a pluků) do plánu nekreslíme. Plán je výhodné zpracovávat na mapu 200 000, při čemž každý den vyznačujeme odlišnou barvou, čímž se plán stane přehlednějším. Kromě prostorů soustředění, prostorů denních odpočinků, vyčkávacích prostorů a os přesunu zakreslujeme do plánu hlavní údaje o pořádkové službě (pořádková stanoviště, pořádkové prostory), hlavní údaje o zabezpečení přesunu (rozmístění prostředků PVO, letecká ochrana, dýmování), nejdůležitější údaje materiálně technického a zdravotnického zabezpečení, hlavní údaje o velení (VS) a spojení (spojovací uzly, spojovací osy).

Protože k přesunům je třeba vydávat rozkazy včas, doporučuje se, aby tento plán zpracovávali tři důstojníci, z nichž jeden, jakmile je naplánován první den, začne ihned psát nařízení pro přesuny. Mezitím další dva důstojníci naplánují druhý den, jeden z nich jde psát nařízení pro druhý den, zatím co se první důstojník vrátí k plánování třetího dne (jsou-li ovšem nutné další přesuny).

Plán musí být udržován živý, t. zn., že přesuny divisi musí být přesně sledovány, aby se jakákoli změna v nich ihned do plánu zakreslila a podle těchto změn aby se upřesnily činnosti svazků (přesuny) na další den. Změny zakreslujeme výrazně odlišnou barvou.

Je nasnadě, že všechny vyjmenované plány jsou vnitřními dokumenty štábu armády, zpracovávány ve spolupráci se štáby druhů vojsk a služeb a uloženými u operačního oddělení. Přenášení jejich obsahu do vojsk provádí se bojovými rozkazy, dílčími rozkazy a bojovými nařízeními, které nutno zpracovávat rychle a vojskům dodávat postupně a včas, t. j. v době, kdy se ještě na plánu pracuje, ale jeho celková myšlenka je již jasná. Tyto předběžné rozkazy a nařízení bude štáb armády dodávat vojskům buď krátkými šifrovkami radiem a dálkopisem nebo styčnými důstojníky nebo povoláním představitelů podřízených štábů do štábu armády.

Zmínil jsem se zatím jen o nejdůležitějších plánech zpracováváných operačním oddělením štábu armády ve spolupráci se štáby druhů vojsk a služeb a ukázal jsem na některé nové formy jejich zpracování i na novou jejich náplň. Štáb armády a jmenovitě operační oddělení bude ovšem zpracová-

vat podle potřeby i jiné plány, na př. »Plán přípravy operace«, který jsme dříve nazývali kalendářním plánem, bude provádět různé kalkulační propočty a vypočítávat poměry sil, bude zpracovávat krátké tabulky signálů obsahujících celé věty přizpůsobené plánu boje (operace), úkolům svazků a příslušnému terénu. Tyto tabulky signálů bude účelné zpracovat buď na každý jednotlivý den operace nebo zvláštní tabulku do splnění bližšího úkolu armády a dodatečně pak novou tabulku pro plnění dalšího úkolu.

Nyní chci pozornost čtenářů Vojenské mysli obrátit na dokumentaci, kterou jsme dosud nezpracovávali, a na propočty, které jsme zatím neprováděli.

Mám na mysli dokumentaci a propočty, které se vztahují přímo na použití atomových zbraní. Novou povinností operačního oddělení je vést přehled o množství atomových prostředků, které má armáda k dispozici, a o výsledku jejich účinku.

Ke splnění této povinnosti vede dnes operační oddělení »Z á z n a m« ve formě tabulky. Může být uspořádána takto:

- Doba, v které je atomový úder plánován.
- Druh cíle, na který má být úder proveden (na př. palebná postavení atomových kanonů, odpalovací základna, důležité ohnisko nepřátelské obrany, obrněná divise a p.).
- Epicentrum (hlavní a záložní).
- Způsob použití, t. j. jakým způsobem bude atomová náplň dopravena na cíl (letecká puma, atomový granát, řízená střela a p.).
- Druh výbuchu (nadzemní, pozemní).
- Výsledek výbuchu (rozsah zničení, ztráty způsobené nepříteli, doba zdržení a p.).

Tyto »Záznamy« vede operační oddělení ve dvou exemplářích. Jeden exemplář pro vlastní atomové zbraně, druhý pro evidenci úderů provedených nepřítelem na vlastní vojska. Rubriky obou tabulek jsou stejné, rozdíl je jen ve vyplňování.

Do tabulky evidence vlastních atomových zbraní píšeme na přední stranu výpočet všech atomových prostředků podle druhu a ráže (KT) a po každém atomovém úderu odepisujeme spotřebované. To dává veliteli armády soustavný přehled, čím může ještě disponovat. Jednotlivé rubriky vyplňujeme ve dvou řádcích. Do horního řádku píšeme plánovaná opatření. Tento řádek v poslední rubrice, t. j. »Výsledek výbuchu« nevyplňujeme.

Do druhého řádku zaznamenáváme pak to, co se skutečně stalo, t. j. skutečnou dobu, kdy byl výbuch uskutečněn, nebo zda byl vůbec uskutečněn (velitel mohl změnit svůj zámysl vzhledem ke změně situace, letounosič mohl být sestřelen), na který cíl a na které místo byl skutečně výbuch uskutečněn a na konec podle hlášení letce nebo výsledků průzkumu zaznamenáváme pravděpodobný rozsah nepřátelských ztrát způsobených výbuchem.

Do »Záznamu« o nepřátelských atomových úderech provedených na vlastní vojska zapisujeme jen v jednom řádku ty údaje, které se vztahují k těmto úderům. To znamená, že zapíšeme dobu úderu, kterou naši jednotku nebo který náš objekt úder zasáhl, epicentrum, způsob použití, druh výbuchu a ztráty, které nám byly způsobeny.

Tento dokument se na první pohled zdá jen statistický, ale ve skutečnosti má daleko hlubší význam. Za prvé nám dává soustavný přehled o tom, co máme, čeho jsme již použili a co nám zbývá. Za druhé rozbořením výsledků získáváme zkušenosti pro další plánování a účelné využívání. Za třetí srovnáváním účinků na jednotlivé cíle tvoříme si i základy taktiky a ověřujeme si taktiku použití toho nebo onoho atomového prostředku na ten nebo onen cíl.

Tak jako si použití atomových zbraní vynutilo tento nový dokument, vynucuje si i některé nové propočty, jmenovitě nový způsob provádění výpočtu poměru sil. Víme dobře, že dnes nestačí dělat jen početní poměr sil v praporech, dělech a tancích. Dnes nutno dělat poměr sil i kvalitativní a do poměru sil zahrnovat i poměr v atomových prostředcích.

Poměr v atomových prostředcích píšeme jako první rubriku poměru sil a děláme tento poměr v kilotunách. Vlastní prostředky známe přesně, nepřátelské prostředky více nebo méně přesně určujeme všemi druhy průzkumu a rozbořením nepřátelských možností. Vzhledem k těmto skutečnostem je tento poměr ovšem jen přibližný, ale je nutno jej dělat, protože nám dává závěry pro opatření ochrany proti účinkům nepřátelských zbraní hromadného ničení.

Kvalitativní poměr sil v ostatních zbraních je nutno dělat tak, že dělá a minomety rozdělujeme do tří kategorií, t. j. do 100 mm, od 100 do 160 mm a nad 160 mm. Tanky rozdělujeme na lehké, střední a těžké. Pancéřovky, tarasnice, bazooky a p. do protitankových prostředků nepočítáme.

Tímto rozdělením dojdeme snáze k závěru, že vzhledem k takovým a takovým větším rázům děl, lepším typům tanků a p., k většímu množství kilotun atomových náplní můžeme i při celkové rovnováze sil, ba i při menších silách provádět operaci a zničit i silnějšího protivníka. V tom je podstata kvalitativního poměru sil.

Závěrem k této stati o plánování chtěl bych říci jen toto:

Použití atomových zbraní na jedné straně vyžaduje od štábů zpracování nové dokumentace, t. j. rozšíření rozsahu práce a dokumentace. Na druhé straně lhůty na přípravu operace se zkracují, rozkazy je nutno vydávat dříve, než jsme byli dosud zvyklí.

Proto je třeba práci štábu mechanisovat a hledat nové formy dokumentace a zpracovávat jen tu dokumentaci, která je k vydávání rozkazů nezbytně nutná. Pokusil jsem se ukázat na některé nové formy i náplň plánů a na podkladě vlastních praktických zkušeností jsem uvedl i průměrné časové normy práce na jednotlivých plánech. Je na našich štábech, aby samy vyzkoušely tyto způsoby a aby hledaly další nové a ještě lepší způsoby.

3. V poslední části svého článku se chci zmínit o organizační struktuře štábů velitelství armády, především operačního oddělení. V podstatě dosavadní organizace vševojskového štábu i štábů druhů vojsk a služeb vyhovuje. Zvláštní zmínky zasluhuje však názor, že vzrůstající objem práce náčelníka štábu armády vyžaduje, aby měl systemisovaného zástupce. Kladné vyřešení této otázky, t. j. zařazení tohoto zástupce do vševojskového štábu, by sice znamenalo určité ulehčení v práci náčelníka štábu armády, ale na druhé straně by mělo i mnoho nedostatků. Nejenom zkušenosti z druhé světové války, ale i zkušenosti z posledních velkých cvičení ukazují, že ucelenost plánování, správné přenesení zámyslu velitele

armády do všech dílčích plánů, rozkazů a nařízení, správné pochopení úlohy jednotlivých druhů vojsk a jednotlivých svazků v celkovém rámci operace vyžadují, aby prvním zástupcem náčelníka štábu armády zůstal náčelník operačního oddělení, protože on se s velitelem armády a náčelníkem jeho štábu účastní všech zásadních rozhodnutí, on s náčelníkem štábu zpracovává plán operace a v duchu tohoto plánu se svým oddělením zpracovává ve spolupráci se štáby druhů vojsk a služeb všechny nejdůležitější plány zabezpečující provedení operace. Toto poslání by žádný samostatný zástupce náčelníka štábu plnit nemohl, protože by neměl orgán, který by jeho opatření realizoval. Jedině operační oddělení jako srdce a mozek štábu pod vedením svého náčelníka je schopno zastávat úspěšně funkci plánovacího a řídicího centra štábu, a proto také jedině náčelník operačního oddělení armády může být plnohodnotným prvním zástupcem náčelníka štábu armády.

Zkušenosti z posledních velkých cvičení také ukázaly, že pro spolehlivé zabezpečení plánování a informací uvnitř štábu, se sousedy a pro nadřízený štáb stačí, aby v plánovací skupině bylo 5 až 6 důstojníků a v informační skupině také 5 až 6 důstojníků. V některých obdobích vyžaduje sice plánování většího množství důstojníků — ty je však možno doplnit jednak plánovači z druhů vojsk a služeb, jednak používáním volných důstojníků informační skupiny, a to především v přípravném období operace. Na druhé straně zkušenosti ukazují, že v operačním oddělení, ve skupině plánovací je bezpodmínečně nutné mít jednoho až dva pomocníky pro plánování použití zbraní hromadného ničení, pro evidenci těchto zbraní, jak o ní je mluveno v předcházející části tohoto pojednání, a na zabezpečování opatření nutných k ochraně proti nepřátelským úderům zbraněmi hromadného ničení. Kromě toho je samozřejmé, že k zabezpečení velení musí být v operačním oddělení skupina 6 až 8 styčných důstojníků k přenášení vůle velitele do vojsk a k provádění kontrol.

Osvědčilo se také, aby v počtu operačního oddělení byli zařazeni dva starší, zkušení pomocníci, z nichž jeden neustále pracuje pro velitele armády a druhý pro náčelníka štábu armády (vedení pracovní mapy, kódování, práce na pojítkách, zapisování rozkazů a pokynů a p.).

Závěrem tedy můžeme říci, že operační oddělení armády pro zabezpečení plánování, informací a velení potřebuje kromě náčelníka a jeho zástupce tři skupiny:

- plánovací 9 až 10 důstojníků (čítajíc v to specialisty pro zbraně hromadného ničení a pomocníky pro velitele a náčelníka štábu);
- informační 5 až 6 důstojníků;
- styčných 6 až 8 důstojníků, t. j. celkem 20 až 24 důstojníků.

S těmito počty je možno spolehlivě plnit úkoly i tehdy, bude-li nutné vyjíždět na VPS a organisovat ZVS armády. S těmito počty je také možno organisovat dostatečný odpočinek důstojníků a zabezpečit zastupitelnost.

K plánování odpočinku důstojníků všeobecně mám jednu připomínku. Spád bojových událostí a prudké změny situace ukázaly, že nelze dobře a odpovědně sestavovat nějaký pevný plán odpočinku. Proto je lépe jej nedělat, protože stejně tento plán nebude možné plnit, a posílat důstojníky odpočívat tak, jak to vyžaduje a dovoluje okamžitá situace.

Z á v ě r

Používání zbraní hromadného ničení jak v útočné, tak i v obranné operaci má přímý vliv nejen na ráz soudobých operací a boje, nejen na činnost vojsk a nutí je provádět řadu nových, až do nedávné doby nezvyklých opatření, ale i na činnost velitelů a štábů a nutí je hledat nové formy práce, pružné a rychlé formy, nutí je přemýšlet o mechanisování práce především při zpracování různé dokumentace a vydávání grafických rozkazů, nutí je sestavovat novou, dosud nepoužívanou dokumentaci.

Pokusil jsem se na podkladě posledních zkušeností poukázat na některé podle mého názoru nejdůležitější nové způsoby práce štábu a na novou dokumentaci. Budu jenom vděčen, jestliže příslušníci našich štábů a čtenáři »Vojenské mysli« v diskusních příspěvcích podrobí kritice tyto mé názory a přinesou další podnětné návrhy a novinky. Bude to jen ku prospěchu naší společné práce.